

RAPORT Z KONSULTACJI
dotyczących projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

W dniu 28 kwietnia 2017 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych został przekazany do opiniowania partnerom społecznym (Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych, Związkowi Pracodawców Business Centre Club, Konfederacji Lewiatan, Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej, Związkowi Rzemiosła Polskiego oraz Radzie Dialogu Społecznego). Informacja o projekcie wraz z prośbą o wyrażenie stanowiska została przesłana do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

W ramach procesu opiniowania i konsultacji stanowiska do projektu przedstawili: Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” oraz Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

W swoim stanowisku NSZZ Solidarność wskazało, że projekt zawiera właściwe rozwiązania porządkujące system emerytalny i rentowy. Związek popiera podstawowe rozwiązanie zawarte w projekcie wskazujące, iż uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z wyłączeniem prawa do renty z ubezpieczenia wypadkowego, będzie możliwe tylko przez osobę, która nie osiągnęła wieku emerytalnego i której nie ustalono prawa do emerytury. W ocenie Związku zmiana ta uniemożliwi ustalenie prawa do renty osobom, które spełniają przesłanki do nabycia emerytury. Pozwala ona zachować spójność systemu przez jednoznaczne wskazanie, że świadczeniem, które ma zapewniać bezpieczeństwo socjalne na wypadek dożycia określonego wieku jest emerytura. Na pozytywną ocenę Związku zasługuje rozwiązanie porządkujące dotyczące przeliczenia z urzędu rent z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy.

Wątpliwości Związku budzi jednak wykreślenie z art. 85 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych sformułowania „renta rodzinna”, gdyż dotychczasowe brzmienie przepisu powodowało istnienie gwarancji wysokości renty rodzinnej na poziomie minimalnej emerytury. Związek zwraca również uwagę, że wykreślenie to nie zostało omówione w uzasadnieniu do projektu.

Odnosząc się do tej uwagi, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pragnie wyjaśnić, że intencją wnioskodawcy nie była rezygnacja z ustawowej gwarancji wysokości

najniższej renty rodzinnej. Gwarancja ta zostanie utrzymana. Natomiast w nowym tekście projektu ustawy, przygotowanym na Komitet Stały Rady Ministrów, wnioskodawca odstąpił od nowelizacji art. 85 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tym samym przekazana przez Związek uwaga stała się nieaktualna.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych pozytywnie zaopiniowało przedłożony projekt. Zwróciło jednak uwagę, że w jego ocenie, treść nowelizacji niekoniecznie odpowiada założeniom Ministerstwa, wyrażonym w uzasadnieniu do ustawy. OPZZ zwraca uwagę, że aktualne brzmienie projektu poprzez odwołanie do art. 87 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zakłada, że 1000 zł będzie przysługiwało tylko emerytom, którzy wykażą odpowiedni staż i nie wprowadza wyjątku dla osób będących przez wiele lat rencistami. Dlatego aby założenia projektu mogły zostać zrealizowane, OPZZ proponuje zmianę art. 87 ust. 2a, tak by stanowił, że „kwota najniższej emerytury, o której mowa w art. 24a i 27a, przyznanej z urzędu zamiast renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 750 zł miesięcznie, a z tytułu całkowitej niezdolności do pracy 1000 zł miesięcznie”. Prawo do minimalnej emerytury przysługiwałoby osobom, które spełnią warunek stażu emerytalnego i każdemu renciście, choć w różnej wysokości, w zależności od stopnia niezdolności do pracy.

Odnosząc się do propozycji OPZZ, należy wskazać, że wobec wątpliwości interpretacyjnych w zakresie konieczności spełnienia wymogu posiadania ustawowego stażu emerytalnego przez emerytów pobierających emerytury przyznane z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zaproponowało doprecyzowanie dodawanego art. 85 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które w ocenie resortu usunie wszelkie wątpliwości interpretacyjne w tej kwestii.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów nie zgłosił żadnych uwag do projektu i jednocześnie podkreślił, że proponowane zmiany zmierzają do objęcia gwarancją najniższej kwoty emerytur przyznawanych z urzędu zamiast rent z tytułu niezdolności do pracy (odpowiednio 1000 lub 750 zł). W ocenie Związku jest to rozwiązanie wypełniające lukę, jaka powstała w systemie emerytalnym po podwyższeniu najniższych świadczeń, zapewniające poprawę sytuacji materialnej osób o najniższych dochodach, tym samym zasługuje na akceptację.

Pozostałe podmioty nie przekazały swojej opinii do projektu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) z chwilą skierowania ww. projektu ustawy

do uzgodnień, konsultacji publicznych oraz opiniowania, projekt ten został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie tej ustawy.